

Številka 10.

Izdaje in ureduje SREČKO MAGOLIČ.

Leto II. 1887.

Postopačeve pesmi.

III.

Vsak pévec poje, kar ga péti mika;
 Čemú jezíte mladi se poeti,
 Če sodi — rés le v góbovem — sonéti
 Uplívna vas beséda zlága Fika?

Na nébesi smehljáje luna plava,
 Ne briga se za pasjih jat cviljenje
 Noséčim jej po svóje pozdravljenje, —
 Pa luno-li zató kdo zasmeháva? . . .

Dovólj o tem! — A drugemu možévi,
 Da svét ne zabi zálné mu usode,
 Ta pesem spomeník naj vreden bode,
 Pomník njegóvi slavi in pa révi?

Bil strokovnják je on, ne le v učénji,
 Temvéč še bolj v izbranem zabavljánji,
 Aretovánji in naznanjevánji,
 V nečúvenem psovanji in sraménji.

S tem némškim znánstvom, zá!l, da ga ne znamo!
 Imél do Adrije je most zidáti;
 Že jél stebrovom jame je kopáti,
 A zgrudil, siromak, se sam je v jamo.

Spodrsnolo mu je na poti gladki,
 Zamášena Nedvedu zdaj so usta
 Naj dolgo dnévi mu tekó dopusta
 Nervóznemu mučencu v nemški pratki!

Cerkvenikova pripovedovanja.

Píše Veliček.

III.

Zopet se mu je nekoč zljubilo pripovedovati.
 Ukresal si je ogenj, nažgal lulo, potem pa
 je nadaljeval.

Kod sem se že klatil? — Aha! V ljubljanskej
 Zvezdi sem pričakoval Koranovega Jaka. Pravijo,
 da je stal na tem mestu svoje dni kapucinsk samo-
 stan in zato še danes imenujejo pri nas ta kraj
 „kapucinski vrt“. Pa je res lep vrt, ta Zvezda!
 In vender bi jo jaz primerjal najlaže „hudičevemu
 gozdu“ na Zaplati. Vi se smejete, a vender je res
 tako! Če pa ne verjamete, pa pojdite pogledat;
 samo dobro pogledjte! — — —

Pa kakor sem rekel in še rečem, da je res lep
 ta vrt. Kako prijetno je biti v takem gozdiči, kjer

raste toliko lepo razvrščenih kostanjev z gosto senco,
 kjer se križajo tako lepe bele ceste, da si človek
 malo da ne upa stopiti nanje. Tisti pač še ni bil
 v ljubljanskej Zvezdi, ki je pel:

Na Gorenjskem je flétno,
 K' so v'soke goré,
 Pa bístri studenci
 In bele cesté.

Tukaj ti ni treba leči na trebuh, da se nasr-
 kaš bistre studenčnice; kar k vodnjaku stopiš in
 zazijaš, pa se ti nateče voda v pusto grlo. Gora
 seveda ni tukaj in gora vender ni nič tako prijet-
 nega, kar dobro vemo mi Gorjani. A vse to še ni
 nič, ako ne prideš v Zvezdo v takem času kakor

jaz. Take so igrali — gotovo jih je bilo petdeset, tistih „špičakov“ — da bi bil kmalu prijel kako gosposko trlico čez pas in se zasukal nekaterokrat po belej stezici, da bi se bil kar prah vzdigaval. Toliko je bilo ljudstva, da se je vse trlo. S prva sem mislil, da gre kaka procesija. A ker vender ni bilo te procesije ni konca ni kraja, začel sem dvojiti. Tudi se mi je silila misel v glavo, da hodijo ljudje najbrže iz cerkve in v cerkev, ker je precej zraven nunska cerkev. A vsega tega ni bilo nič. Mimo cerkve jih je šlo pač nekaj, po katerih sem sklepal, da morajo biti najbrže prav blizu cerkve doma, ker se ne odkrivajo pred njo. In za take ljudi je res težava vedno odkrivati se, kar jaz sam najbolje vem, ker sem cerkovnik. Ko bi se jaz vselej odkril, kadar letim mimo cerkve — in to se zgodi pri meni vselej, kadar grem iz hiše ali v hišo, ker sem zraven cerkve — gotovo bi moral imeti še posebno biro za klobuke. No pa kaj bom zagovarjal Ljubljčanane, saj so še sami preveč modri!

Veliko ljudi je res hodilo sem ter tja in tja ter sem po Zvezdi kakor tiste divje zveri po me-nežarijah v svojih kletkah. Kako da se res ne naveličajo ljudje take enakomerne hoje! No pa saj ima vsak svoj „prav“! Aja, tista muzika jim res ni dala miru kakor meni ne in zato sem moral tudi jaz stopati po časi sem ter tja in narobe, kakor je že nanoslo. Hodilci so cikali vsi bolj na gosposko, le jaz sem bil med njimi kakor kak nepridiprav in marsikdo me je pogledal po strani, kakor bi mu bil že Bog vé koliko hudega storil v svojem življenji. Še več pa je bilo takih, ki so se smejali — sami sebi ali meni, ne vem, še zdaj ne; poprašal sem sicer nekega človeka, ki se je režal kakor cigan belemu kruhu, zakaj se smeja, pa je dejal: „Ker imaš tak rdeč dežnik kakor Kinezi.“ Jaz pa ga prašam: „Zakaj pa imaš ti tako rdeč nos kakor opeka?“ — To še vem, da nisem dobil odgovora in da tistemu zvedavemu človeku ni postal rdeč samo nos, ampak ves obraz, in da sta se njegova tovariša grozno smejala, da so ja kar ljudje občudovali.

Ko sem tako hodil, opazoval sem ljudi, kako se nosijo. Ko bi bil prišel na pustni torek v Ljubljano, pohvalil bi bil gotovo ljubljanske maškare. Posebno so mi bile všeč ženske. Nikar se ne smejajte pri tem — nobene nevarnosti ni bilo. Največ jih je bilo podobnih pajku, ki mu pravimo „suha južina“, ali pa če hočete, mravlji, ki je ravno na

sredi tako tenka, kjer bi imela biti najbolj postavna. Če so tudi pridne te ženske tako kakor mravlje, tega vam pa zdaj ne morem povedati. Slišal sem pa že večkrat, da tiste niso prav pridne — saj naše kmečke ne — ki rade po senci hodijo. In kako je že tista pesem:

Ljubljanske dekleta
So lahko lepé.
Ko solnce posije
Pa v senco bežé.

No, pa jaz teh besedi ravno ne mislim tako hudo, ker sem že večkrat slišal, da se taki fantje, ki pesmi skladaajo, časih radi malo — podelajo. — Nekateri so se mi zdele ravno take, te ženske stvarice, kakor vreča, ki je na obeh koncih zavezana in v jednom konci je moka, v drugem pa otrobje. In če bi jeden izmed vas uzel tako igračico na ramo, da bi ti visel jeden konec po hrbtu, drugi pa po prsih, rekel bi jaz, zagledavši te od daleč: „Ali neseš iz málina?“ — In kaj vse so imele na sebi te male stvarice. Jedna je imela zadaj pod hrbtom tako bunko, kakor tvoja glava, in še večjo, na njej pa na vsakej strani po jedno podkov, tako veliko kakor je oslova. Pozneje sem prišel do tega, da so te podkve — gombi. Lehko bi sedel jeden na tej bunki ali na tem koši in držal se za tisti gombi. Čudne te ženske! Druge so imele namestu podkvá tako velike gombe, kakor so „šarbe“ na konjskih komatih. Spodnji del vsakega takega telesca je bil oblečen v nekako več ali manj oskej vreči podobno haljo, zgornji del pa je bil našit na čudne načine na tenko debelce. Nekateri je tudi zmanjkalo blaga, ko je dala delati svojo haljino, kakor sem se prepričal. Blago samo pa je imelo toliko barev kolikor mavrica — samo malo drugačno so bile ubrane te barve. Na rokah pa so imele zlate ali srebrne obroče — saj videli so se taki — in s prva sem si mislil, da ima ta ali ona roko zlomljeno, dokler jih nisem več videl. Kovači devljó take obroče ali „prače“ na ojnice, če se zlomijo.

Vročé je bilo tako, da sem moral jaz še brezrokaluik odpeti, ti čudni ljudjé pa so imeli malodane vsi rokavice in kdor jih ni imel nataknenih, imel jih je vsaj v roci. Aha! Skoraj bi bil pozabil glave in nog. Na nogah so imele take čevljičke kakor jih delajo pri nas ženskam na papir; pete so se mi zdele daljše nego čevlji sami. In vender sem videl zopet moške, ki so imeli take čevlje, ka-

kor jih imamo pri nas za v hlev. Petá skoro nič, urbasi pa so moleli naprej kakor rogovi Podleskove dime. In kaj še le so imele na glavi te božje stvarice! Če rečem klobuke ali slamnike, to ni nič posebnega; saj tudi Korošice žanjejo pod klobuki ali pod slamniki. Najlažje se vpišejo ta pokrivala s primero, so namreč kakor sračja gnezda. Ker je bilo po letu, so imele seveda vse slamnike ali bolj prav nekaj iz slame spletenega. Ta „gnezda“ pa so bila prav različna. Nekatera globoka kakor lonec, pruga plitva kakor skleda; nekatera s širokimi okraji, da so bila videti kakor reta, druga zopet brez okrajev. — Na vseh teh loncih, skledah, retah pa je bilo še našemljenega toliko raznega drugega blaga, da so bila popolna „gnezda“ . . . No pa dovolj o tem. Dobro da govorim vam. Ko bi me čula kaka gosposka igračica, pač bi vihala nos in me pitala z zarobljencem in drugimi takimi priimki, kakeršnih smo vajeni. Pa me ne sliši in to je dovolj. In ko bi kdo izmed vas tudi vse to na papir znosil, kar sem zdaj-le povedal, ljubljanske gospodične bi še vendar tega ne izvedele, ker ne beró naših časnikov, ampak jim bolj diši tista nemščina ljubljanska, ki menda obstoji iz samih „aber“ in „ahvibš“ (ach wie hübsch), kakor mi je pravil Vragometov študent. — Videl sem pa tudi hudiča! Pravega črnega hudiča! Sedel je na kozlu ter peljal s parom konj zadaj v kočiji, ali boljše v koši sedečo žensko, katera je imela obraz pobarvan, kakor sveti Florijan nad farovškimi vrati. Muditi se mu je moralo jako in mnogo je moral imeti še posla z meščani, kajti drvil je konje, da so iskre letele izpod kopit. Sram pa nič ni bilo te ženske, da-si jo je peljal gotovo naravnost v pekel; ozirala se je po ljudeh, kakor naš birič pred cerkvijo ob nedeljah, ko oznanja, kedaj bodo gospôda prodali po dražbi temu ali ónemu kmetu zadnjo kravico iz hleva. Tudi ljudje se niso čudili hudiču in njegovej žrtvi, čemu tudi, saj bodo šli vsi za njo! Hudič pa je bil dobre volje in smejal se je, kažoč ljudem svoje ostre bele zobe. Bil pa ni, kakor jih slikajo pri nas, brez oblačila. Imel je na glavi bel slamnik in ves je bil belkasto oblečen, kremplje je imel v rokavicah, na repu pa je menda sedel, ker ga nisem nič videl. Kakor pošten kristjan, prekrizal sem se pred njim ter mu šel s poti, da me ni povozil.

Samo to še, kako sem pobiral rokavico. Nekeje takej goski je pala rokavica na tla. Jaz pa ročen, kakor mora biti cerkovnik, skočim hitro za njo in

jo poberem, ker gospodična sama ni opazila, da jej je pala na tla; še manj pa tisti dolgin, ki je stopal ob njenej strani in jej vezal Bog vé kake otrobe na ušesa. „Ej, ti, punca, poglej, poglej, kaj si izgubila, ker si tako zavérovana.“ In jaz jej podam rokavico, tako nežno, da sem se sam sebi čudil. In kako zahvalo sem dobil? Le počakajte, da vam povem. Tista goska, namestu da bi mi rekla: Bog ti povrni! namrdnila se je tako čudno kakor konj, kedar se smeja, in vsa se je zardela kakor mak. Ni jej bilo prav, da sem jej pobral rokavico. Dolgin pa me je celo sunil. E, pusti pokveke nemčurske, sem si mislil, saj se bode zopet pripeljal tisti hudič mimo, pa jih bo pobral. Toda treba bo zvoniti.

S o n e t.

(Drašlarjevemu Fiku.)

Čemu si se zakadil, Fikec, v lase
Nadejepolnim pesnikom slovenskim;
Čemu primerjaš gobam jih jesenskim?
S tem velik si nakopal greh si na-se.

Pomisli, Fikec, le pomisli čase,
Ko Grün nas smejal s smehom je peklenskim,
Z jezikom nam očital je strupenskim,
Da v culi naša književnost odnesti dá se.

Raduj se torej pesnikov množine,
V korist pojó in v slavo domovine;
Ne v jezo, kakor ti prepevaš, Fikec.

A vé pa, gobe, naglo se množite,
Kar vam mogoče je, za dom storite,
Če tudi vmes vam tuli bore bikec.

Kolopsov.

Neresnični pregovor.

„Pregovor: kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima! je neresničen,“ pravi nekdo svojemu prijatelju. „Sinoči sta se prepirala dva, a meni pride takoj ta pregovor na um. Tu bo kaj dobička, mislim si, ter grem mirit. Toda misliš, da je bilo kaj dobička? Kaj še! Od vsakega sem dobil po jedno zaušnico!“

Z v e z d a.

Učitelj: „Včeraj sem vam govoril o zvezdah. No, Andrej, povej mi katero!“ — Andrej: „Zvezda svetih treh kraljev nad jaslicami.“

Galerija zloglasnih nemčurjev: Dr. pl. Schrey in dr. Schaffer.

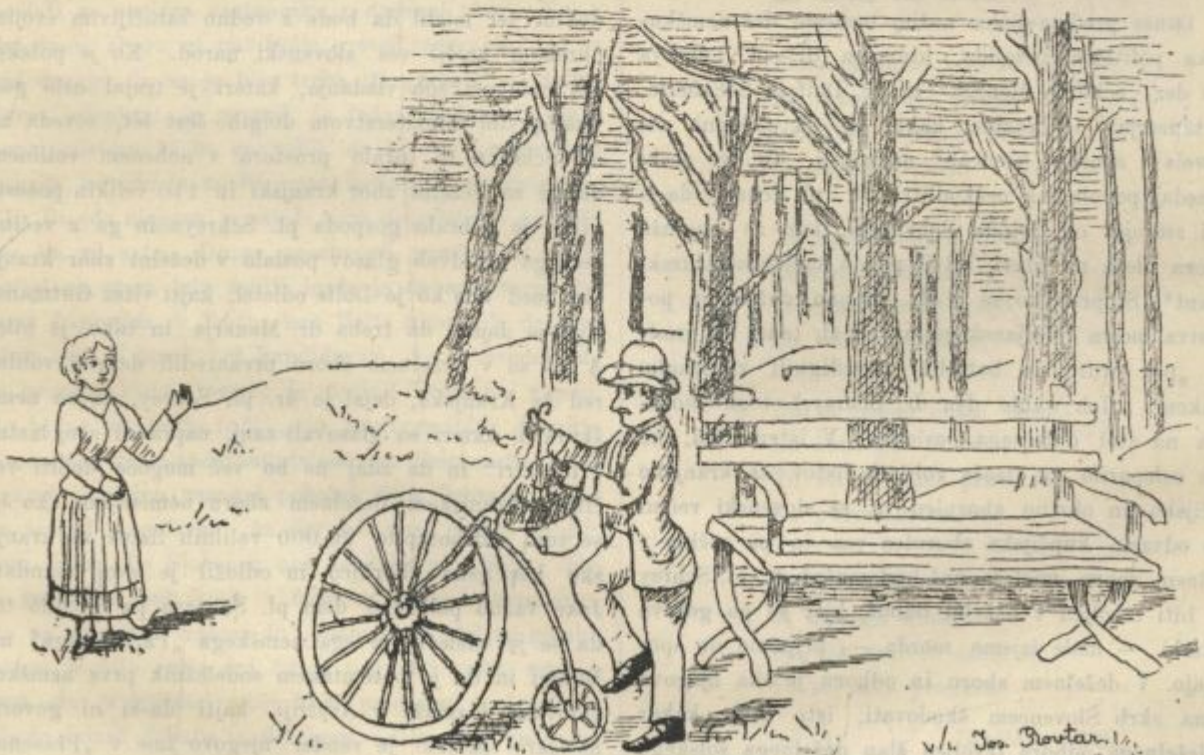
(Glej stran 78.)

Kdor visoko leta, nizko pade!

Priobčil Vinko Lapajne.

Tu se bliža moja Amalija. Naglo toraj in elegantno na bicycles.

Jedna! Dve!

Kdor visoko leta, nizko pade!

Tri! — Tableau!

Dva nemškutarska politična invalida dr. Dolfi Schaffer in dr. pl. Schrey.

Danes predstavljamo našim bralcem dva nemškutarska politična invalida, hromega dr. pl. Schreya alias der „schlime Mensch“ in dr. Dolfeta Schafferja, „vortänzerja“ iz kazine, kakor so ga pokojni oče Bleiweis v svojih „Novicah“ nazivljali. Te dve osebi ste sedaj popolnoma neškodljivi. Dr. pl. Schrey, da-si dosti starejši od Dolfeta Schafferja, kar že naglašava njegova pleša na glavi, bil je pozno najden nemškurski „talent“. Stoprav ko se je dr. Suppan deželnega poslanstva mesta ljubljanskega naveličal, tedaj so uradniki „par ordre de bataille“ povzdignili z glasnim vsklikom: „Ich wähle den dr. Schrey,“ tega možakarja na stol deželnega poslanca. V istem časi, ko se je osleparilo za tisoče volilnih listov za kranjsko kupčijsko in obrtno zbornico in se slovenski večini tako odvzela kupčijska zbornica vsa in pa večina v deželnem zboru, imel je naš budomušni dr. pl. Schrey čast biti izvoljen v deželni odbor, kjer se ga gotovo uradniki — male izjeme morda — prijazno ne spominjajo. V deželnem zboru in odboru je bila njegova glavna skrb Slovincem škodovati, isto tako, kakor od deželnega odbora izvoljen član deželnega šolskega sveta. Tudi v mestnem zboru je strašil plemeniti ta

doktor ter mislil da bode z vedno zaničljivim svojim obrazom uničil ves slovenski narod. Ko je potekel čas nemškurskega vladanja, kateri je trajal celo pod Taaffejevim ministerstvom dolgih šest let, seveda za dr. Schreya ni ostalo prostora v nobenem volilnem okraju za deželni zbor kranjski in 110 velikih posestnikov je pobralo gospoda pl. Schreya in ga z večino jednega ali dveh glasov poslalo v deželni zbor kranjski, med tem ko je Dolfe odletel, kajti vitez Gutmansthal je dejal, da treba dr. Mauerja in tako je bilo. A ko so v deželnem zboru prenapredili deželni volilni red za Kranjsko, dejal je dr. pl. Schrey, da so nemškutarji, kateri so glasovali zanj, napravili svoj lastni „Harakiri“ in da zdaj ne bo več mogoče dobiti večine v kranjskem deželnem zboru nemškurjem, ko bi se tudi natihotapilo 20 000 volilnih listov za kranjsko kupčijsko zbornico in odložil je svoj mandat. Jako važno politično delo pl. Schreya pa je bilo to, da se je vdeležil prvega nemškega „Partheitaga“ na Dunaji in da je potemtakem sodeležnik prve nemško-židovske blamaže v Avstriji, kajti da-si ni govoril ničesar, sprejeto je vendar njegovo ime v „Präsenzliste des ersten deutschen Partheitages in Wien“

tedaj mu pristuje in optima forma in tudi ves „Gründergewinn“ na blamaži. Sedaj je Schrey zginil s pozorišča, samo vsako leto v konstitucionalnem društvu nekoliko zakroka, kako se Nemcem na Kranjskem, posebno v Ljubljani slabo godi, letos pa je slavo zapel Schmerlingu, da je Pražakov jezikovni ukaz prešetaval. No, ko se je brzojavilo na Dunaj, kaj dr. Schrey misli, tedaj pa je bajé grof Taaffe takoj sklical ministerski svet ter prašal svoje tovarše, bi li ne bilo pametno poklicati dr. pl. Schreya v ministerstvo, posebno za volitve v kupčijske zbornice odrejene po znanem načinu in poklicati za prvega sekcijskega načelnika dr. Julij Fränzl vitez Vestenecka, katerega je pl. Schrey-Redelwerth nekolikokrat par nobile fratrum pri raznih sodiščih zagovarjal, seveda „nur nobel Janni“, brezplačno, ker ni bilo penezev. Tako je tedaj velika reva naš prvi politični invalid pl. Schrey, kateri sedi v vozi, nič manjša reva pa ni naš Dolfek, ki ga vozi. Ta možičelj je bil mnogo let „Vortänzer“ v ljubljanskej kazini, potem je deklamoval v ljubljanskem konstitucionalnem društvu, nedostajalo je tedaj baš diletantov, ki bi preuzeli proste naloge. Nekega dne se naš Dolfi zbudi in bil je „der erste gewählte Vertreter in den direct gewählten Reichsrath“ na Dunaji. Ljudje pa so se čudili volilcem, da so se mogli naudužiti za predplesalca ljubljanske kazine ter ga poslati za svojega zastopnika v državni zbor. No, v državnem zboru ni naš Dolfé preveč razgrajal, pač pa kje drugje, da se je bilo treba iti „flikati“ v Egipt. Samo jedenkrat je govoril in tedaj na čast in slavo penzionistom, ki so ga volili, da bi se istim povišale penzije, seveda je mislil samo tistim, ki so njega volili. Beseda njegova je ostala glas upijočega v puščavi ter šla ad acta. Druge posebnosti, razven, da se je pričel na stara leta ženiti in da je dober tovariš barona Depretisa v Trstu, naš Dolfé nima. V državni zbor pa ni hotel več kandidovati, ko je zvedel, da je grozdje kisló, temveč je porinil Dežmana naprej, da bi ne bil Dolfé tudi „der zweitgewählte directe Vertreter der Landeshauptstadt im Reichsrathe“. A takrat je sjajno zmagal pokojni vitez Schneid, da-si se je Dolfé norčeval „na der ist uns gerade recht! Den sollen die Slovenen nur candidiren“. Dolgo časa je še strašil naš Dolfé v deželnem zboru in odboru, pa ne z modrim frakom in „spucanimi“ zlatimi gombi, kakor je bilo svoje dni čitati v graški pošti, nego s tem, da je kolikor moči hitro predlagal v deželnem zboru konec debate, v deželnem odboru pa prepustil svoje mesto svaku pl. Gariboldi-Goldtonerlu, s kate-

rim se bomo tudi še bavili. Sedaj je našemu Dolfiju ostala le še jedna čast in kaj mislite katera? Predsednik ali „Obmann“ je nemškega konstitucionalnega društva v Ljubljani, katero šteje za vso Kranjsko celih trideset članov, in h katerim shodom — saj je vsako leto samo jeden — prihaja zopet celih šestnajst članov, med temi petnajst penzionistov. Geslo tega zbora pa je zabavljati na slovenski narod, na deželnega predsednika in na mestni zbor. Bog jim grehe odpusti! Skoro bo konec njih grehov, kajti „Wochenblatt“ vidno hira na jetiki in ni več daleč, ko bode grozno stokajoč s svojimi 200 naročniki zaspal nevzdravno. Tedaj bomo pokopali plemenitega dohtarja Schreya in drobnega Dolfka ter vskliknili requiescat in pace, narod slovenski pa bode z globokim zaničevanjem izgovoril amen. Tako bode z vama politična naša invalida dr. pl. Schrey in Schaffer.

Mladega pesnika tožba.

I.

Kako bi rad nesrečen bil,
Da mogel bi zapeti,
Kako je svet zlobán, nemil,
Da ni mi več živeti.

Tako pa mlad sem in krepak,
Ne manjka mi ničesa,
Denarja čas imam pa vsak,
Še kurjega očesa

Na nogah mojih zreti ni,
Čeravno obuvalo
Sem jako tesno kupil si,
Da bilo bi nastalo,

Da bi bolelo nekaj vsaj,
Da čutil bol bi eno!
To bil bi zame pravi raj,
Ko pesem neizrečeno

Žalobna pricvetela bi
Iz kurjega očesa!
Oh, da nesreče zame ni,
To mi srcé pretresa!

Drašlarjev Fik.

Nova moda.

V neko prodajalno oblačil pride gospa s precejšnjim „cul de Paris“, spremljana po svojej sedemletnej hčerki. Ker je bilo v prodajalni mnogo ljudi, sede da bi počakala, da pride vrsta nanjo. Toda jedva sede, že se razlega močen pok po prodajalni.

Ljudje se spogledajo, in videči, da je gospa pobledelela, jo prašajo, kaj se jej je pripetilo.

„Nič, nič,“ odvrne gospá. „Saj ni pri meni počilo!“

„Je, je, mama!“ pravi hčerka. „Gotovo si sela na svinjski meh, ki ga rabiš za turniro, in ta ti je počil.“

Na to nastane silen smeh. Gospa pa osramočena naglo zapusti prodajalno. Kakošen je bil potem „cul de Paris“, nočem povedati.

Kje se dobivajo dovtipi.

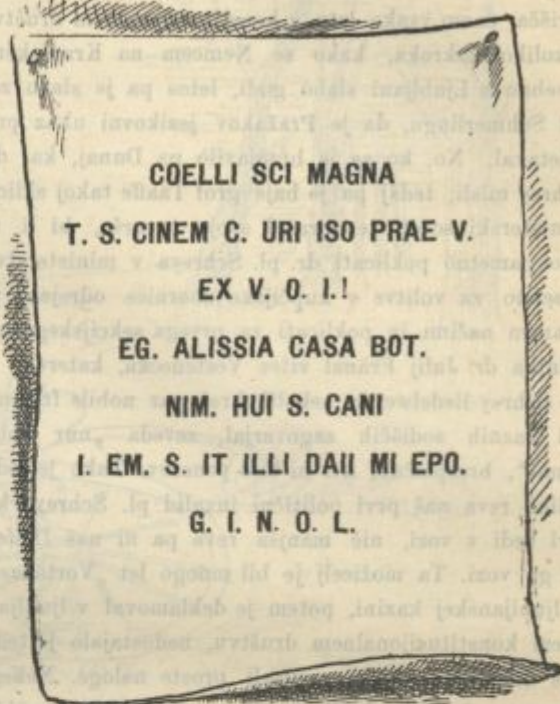

A.: „Ali veš kje bi dobil kaj dobrih dovtipov za Rogača?“

B.: „Po to robo pojdi na Dunaj v državni zbor, tam jih je baje čuda veliko, a če so dobri, ne vem.“

Skrivnostni napis.

Lahov Josip.

COELLI SCI MAGNA

T. S. CINEM C. URI ISO PRAE V.

EX V. O. I.!

EG. ALISSIA CASA BOT.

NIM. HUI S. CANI

I. EM. S. IT ILLI DAI MI EPO.

G. I. N. O. L.

(Rešitev in ime prvega rešilca prihodnjič.)

Petelinček: Vaša pesem se mora mnogo popraviti, predno bo za natis. — Juretov: Hvala in pozdrav! — Alček: Hvala! Prosimo Vas za pravo ime, ker smo ga v množini zgrešili. — Vc. g. R. C—n: Hvala! Priobčimo. — Pikec: Srčna hvala in priporočilo. — Vc. g. M. C—č v P.: Hvala! Priobčimo. Prosimo za dotično humoresko, a prosimo tudi, ako bi nam blagovolili poslati večkrat kaj satirskega na vaše zagrizene nasprotnike; to bi nam najboljše došlo! Srčni pozdrav! — Starogorski: Hvala! — Gústelj: Pismo prejeli. Priobčimo kmalu. Hvala in srčni pozdrav! — Vc. g. V. Lapajne: Hvala! O priliki priobčimo. Z risbinami ste nam jako ustregli. Ako Vam mogoče ilustrujte večkrat svoje spise.

Letošnji listi so še vsi na razpolaganje.

„Rogač“ izhaja 10. in 25. dan vsakega meseca na celi pólí velike četvorke ter stoji po pošti prejeman celo leto 3 gld. 20 kr., pol leta 1 gld. 60 kr., četrt leta 85 kr.; za Ljubljano celo leto 3 gld., pol leta 1 gld. 50 kr., četrt leta 80 kr.; izven Avstrije celo leto 4 gld. Posamične številke so po 15 kr. — Naročnino in dopise sprejema lastništvo in uredništvo: Gradaške ulice šte. 16. v Ljubljani. — Tiska „Narodna Tiskarna“ v Ljubljani.